26.5.2025

Eduskunnan hallintovaliokunnan
kokous 54/2025 vp

Lainsäädäntöneuvos Petteri Jartti

Erityisasiantuntija Silja Kantonen

# Hallituksen esitys HE 25/2025 vp

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 30 §:n muuttamisesta

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

# Keskeisimmät huomiot

Lausunto käsittelee henkilötietojen suojaa ja tietojen luovutustapaa koskevia seikkoja, joista keskeisimmät:

1. EU-oikeuden kansallinen liikkumavara
2. Rekisterinpitäjästä säätäminen
3. Tietojen luovutustapa ja sääntelyn selkeys

Laajennuksessa olisi kyse yksityiselämän suojan (PL 10 §) ydinalueelle ulottuvasta arkaluonteisina tietoina pidettävien yksittäisten tilitapahtumatietojen käsittelystä ja siten järjestelmän nykytilaan verrattuna suuremmista riskeistä henkilötietojen ja yksityiselämän suojalle.

# EU-oikeuden kansallinen liikkumavara

- Esityksen mukaan kyse olisi EU:n tietosuojasääntelyn liikkumavaran nojalla kansallisista tarpeista annettavasta sääntelystä.

- Laajentaminen on merkityksellistä myös viidennen rahanpesudirektiivin ja rahoitustietotietodirektiivin mukaisen henkilötietojen käyttötarkoituksiin liittyvän liikkumavaran kannalta.
  - Asia C-817/19 (Ligue des droits humains ASBL vs. Conseil des ministres)

- Huomioitava, että esitettävään henkilötietojen käsittelyyn:
  - hyödynnettäisiin direktiivien täytäntöönpanosääntelyllä perustettua järjestelmää.
  - voisi liittyä direktiivien täytäntöönpanosäänteIyn nojalla käsiteltävien henkilötietojen käsittelyä.

# Rekisterinpitäjä

- Rekisterinpitäjää koskevan sääntelyn tarkentaminen tarpeellista ja perusteltua. Kuitenkin sääntelyyn liittyisi epäselvyyksiä.

- Tulli koostavan sovelluksen rekisterinpitäjänä.
  - Säännöksessä tulisi käyttää vakiintunutta terminologiaa.
  - Esitetään tietoja pyytäviä viranomaisia ja niitä luovuttavia toimijoita koskevista velvoitteista vastata tietojen oikeellisuudesta ja oikaisemista. ( 1. lakiehdotuksen 17 g §:n 2 ja momentit)
    - Rekisterinpitäjä vastaa rekisterinpitäjän velvollisuuksista rekisterinpitovastuullaan olevien henkilötietojen osalta. Rekisterinpitäjän vastuuta ei voi siirtää muulle taholle.

- Jokainen keskitettyyn sähköiseen saldo- ja tilitapahtumajärjestelmään kuuluvia tietoja käsittelevä taho on rekisterinpitäjä käsittelemänsä tiedon osalta.
  - Säännös ei välttämättä riittävällä tavalla täsmennä rekisterinpitäjien vastuita.
  - Rekisterinpitäjäksi kaavaillun tahon mahdollisuus käytännössä vastata rekisterinpitäjän velvollisuuksista. Huomioitava, että esityksen 1. lakiehdotuksen 1 d §:n 5 momentin mukaan Tulli antaisi määräyksen tiedonhakujärjestelmien teknisistä vaatimuksista.

# Tietojen luovutustapa ja sääntelyn selkeys

- Esityksen 1. lakiehdotuksen 17 f §:n 1 momentin 1. virke vaikuttaa tarpeettomalta
- Esityksen 1. lakiehdotuksessa ei ehdoteta tiedonsaantioikeuksia, vaan tietojen luovutustapaa koskevaa sääntelyä, joka sidottaisiin välttämättömyyteen (17 a ja c §).
  - 1. Tietojen pyytäjä arvioi ensin nyt ehdotetun sääntelyn perusteella, mitkä tiedot ovat välttämättömiä saada teknisen rajapinnan avulla sille säädetyn tiedonsaantioikeuden puitteissa.
  - 2. Tämän jälkeen tietojen luovuttajan on arvioitava voimassa olevan tiedonsaantioikeuden perusteella, ovatko pyydetyt tiedot tarpeellisia tai välttämättömiä riippuen, mihin kriteeriin voimassa oleva tiedonsaantioikeus on sidottu.
- Ehdotettu sääntely muodostuisi vaikeaselkoiseksi ja vaikuttaa mahdollistavan tietojen vaihtamisen järjestelmän ulkopuolella matalammalla kriteerillä

# Kiitos!

Petteri Jartti
Lainsäädäntöneuvos
p. 029 56 515 0076
petteri.jartti@gov.fi

Silja Kantonen
Erityisasiantuntija
p. 029 56 515 0081
silja.kantonen@gov.fi

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET